

Korting vervolgopleiding treft vooral ziekenhuizen

Er wordt 218 miljoen euro bezuinigd op de medische vervolgopleidingen. De minister van VWS heeft daarover afspraken gemaakt met de Orde van Medisch Specialisten en andere veldpartijen. Uitvoering 'vraagt veel creativiteit'.

Een akkoord dat de kwaliteit van de opleiding en daarmee de kwaliteit van de zorg zo min mogelijk aantast, zo omschrijft de Orde van Medisch Specialisten (OMS) de afspraak voor bezuiniging op de medisch specialistische vervolgopleidingen. De OMS heeft samen met de ziekenhuisorganisaties, GGZ Nederland, de vertegenwoordigers van de aiossen en het CGS een alternatief plan opgesteld, waarmee minister Schippers akkoord gaat. Daarmee is de angel uit het initiële plan van het kabinet, zoals dat in het regeerakkoord stond vermeld. Die angel was de generieke verkorting van de opleidingen, tot Europese minimumnormen. Deze verkorting met één of twee jaar zou maar liefst 180 miljoen euro moeten opleveren.

Individualiseren

Daarvoor in de plaats is afgesproken dat voor 80 procent van de aiossen de

opleiding gemiddeld 6 maanden korter zal zijn, vertelt Joep Dörr, voorzitter van de Raad Opleiding van de OMS. Dit moet worden gerealiseerd door het individualiseren van de opleidingen. Als een aiós al zijn competenties heeft behaald, kan hij de opleiding eerder afronden. Hij kan vrijstellingen krijgen, omdat hij ervaring heeft opgedaan als aiós of tijdens een andere opleiding. Of omdat competenties zijn behaald in het zogenaamde schakeljaar, het laatste jaar van de zesjarige geneeskundeopleiding, waarin studenten kunnen voorsorteren in de richting van bijvoorbeeld snijdende vakken, en gericht bepaalde vaardigheden kunnen aanleren (zie kader). Al met al moet de kortere individuele opleidingsduur 56 miljoen euro opleveren.

Nog eens 72 miljoen euro wordt bespaard door jaarlijks honderd minder aiósen op te leiden. Daar zijn de aiósen zelf tevreden over, zegt Bas Hammer, secretaris van De Jonge Orde: 'Gezien de huidige werkloosheid onder jonge klaren,

Honderd opleidingsplekken zullen verdwijnen

is dat voor ons goed nieuws.' In 2014 stromen 86 aiósen minder de opleiding in, vanaf 2015 gaat het om honderd aiósen minder per jaar. Dat komt overeen met de ramingen van het Capaciteitsorgaan, zegt Dörr. 'Er worden nu te veel aiósen opgeleid. Dat komt door taakherschikking, een mogelijk kleinere vraag naar zorg en de instroom van artsen uit het buitenland.' De honderd opleidingsplekken die gaan verdwijnen, zullen worden gedifferentieerd. Dörr: 'Er is bijvoorbeeld behoefte aan meer mdl-artsen en reumatologen.

HET SCHAKELJAAR

Het idee van het schakeljaar bestaat officieel al sinds 2004, maar in de praktijk levert het nog geen tijdswinst in de opleiding op. Door de wens de medisch specialistische opleiding te verkorten, is een nieuwe blik op het plan geworpen, vertelt Maas-Jan Heineman van de NFU. 'In 2014 zal in het kader van een pilot-project al 10 procent van de studenten in het derde masterjaar een toegespitst laatste jaar volgen. Die zouden in 2015 al versneld in de opleiding kunnen komen.' Vanaf 2017 zal het mogelijk om 30 procent van de studenten gaan. Heineman: 'Hoe de selectie tot stand gaat komen, zal per instituut verschillen, maar je kunt het zien als een excellentieproject. Waarbij het niet hoeft te gaan om studenten die gemiddeld een 8 staan en nominaal lopen, ook andere selectiecriteria kunnen zinvol zijn.' In het schakeljaar gaan studenten voorsorteren op een bepaalde richting, door bepaalde vaardigheden aan te leren. Het ligt voor de hand dat deze studenten automatisch in opleiding komen, erkent Heineman: 'Als het voor beide partijen goed uitpakt, is het niet logisch om dan nog als aiós te gaan werken. Maar er zijn opleiders van bepaalde disciplines die juist graag willen dat mensen als aiósen meters maken. Dus het kan zijn dat niet alle disciplines zich goed lenen voor een schakeljaar.'

Maar er is juist een overschot aan urologen, chirurgen, cardiologen en radiologen. Daar zullen dus waarschijnlijk minder aiósen instromen.'

Enorme hap

Minder aiósen, die ook nog eens korter in opleiding zijn, dat zal voelbaar zijn in de praktijk, erkent Hammer: 'Er moet natuurlijk wel een fatsoenlijke dienstenregeling overblijven.' Dörr: 'Het heeft ook consequenties voor de productie van een ziekenhuis. Als een aiós de opleiding een halfjaar eerder beëindigt, is dat goed te merken. En lastig voor een opleidingsafdeling.'

Het meeste geld wordt ingeleverd door de ziekenhuizen, die per aiós ook nog eens minder geld gaan krijgen: dat komt neer op nog eens 90 miljoen euro minder. Bij elkaar opgeteld leveren alle maatregelen de minister 218 miljoen euro op. Volgens Dörr zal dat kunnen betekenen dat er wordt bezuinigd op bijvoorbeeld de opleidingsinstituten: 'Het moet met minder, en dat is een zorg. Dus moeten alle ziekenhuizen kritisch bekijken hoe ze de gelden van wat vroeger het Opleidingsfonds was, efficiënter gaan

besteden.' Volgens Gert de Bey, bestuurslid van ziekenhuisorganisaties NVZ en STZ, is er nog geen integraal plan: 'Per ziekenhuis zal er een oplossing moeten komen. Of het nu gaat om meer efficiëntie, of meer samenwerking tussen opleidingen, het vraagt veel creativiteit.' Al met al wordt er een enorme hap genomen uit de 750 miljoen euro die nu omgaat in de medisch specialistische vervolgoopleidingen. Toch zijn de veldpartijen niet ongelukkig met de bereikte resultaten. De Bey: 'Niemand is blij met een forse bezuiniging, maar die kwam er hoe dan ook. Dan kunnen we maar beter zelf aan de knoppen zitten.' Ook de aiósen zijn tevreden, zegt Hammer van De Jonge Orde: 'We waren heel ongelukkig met het voorstel om alle opleidingen fors te verkorten, daar hebben we actie tegen gevoerd. Er ligt nu een alternatief plan dat voor aiósen acceptabel is. Nu gaan we écht competentiegericht opleiden. Dat zal wel een cultuuromslag vereisen.' ■

web

Eerder MC-artikelen over de specialisten-opleiding vindt u op medischcontact.nl/artikelen.